
WIDENER

VE
RI
TAS

IUBIRE

A. VLAHUȚĂ

IUBIRE

POEZIĬ

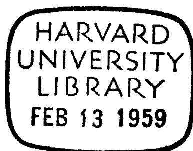
1888 — 1895

BUCURESCI

EDITURA LIBRĂRIEI CAROL MÜLLER

1896

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
FEB 13 1959

IUBIRE

Iubire, sete de vieaţă,
Tu eştĭ puterea creatoare,
Sub care inimile noastre
Renasc ca florile în soare,
Şi îmbătate de-al tăŭ farmec,
Ce peste lume se aşterne,
In tremurarea lor de-o clipă,
Visează fericirĭ eterne.

Din haos şi din întuneric
Te-aĭ smuls, fecundă şi senină;
Al tăŭ surîs de «alma parens»
Fu prima rază de lumină.

Şi, de căldura ta, planeţiĭ
Treptat se desmorţesc, învie...
Pe toţĭ ca într'o mreajă-ĭ leagă
Universala simpatie.

Tu facĭ să circule în lume
Puterea ta de zămislire,
Şi miliardele de forme
De-alungul vremeĭ să se'nşire.
Vieţile, ascunse 'n germenĭ,
Din somn — cît le atingĭ — tresar,
Şi toate 'n raza ta învie
Şi toate maĭ frumoase par.

Prin tine, valurĭ de vibraţiĭ,
Din depărtatele planete,
Trezesc în sufletele noastre
Durerĭ şi bucuriĭ secrete;
Ş'acele nostalgiĭ ce-adesea
Ne vin fără să ştim de unde,
Or fi ecourĭ ostenite,
Chĭemărĭ din regiunĭ profunde.

. . . .

E greŭ să'mĭ deslușesc ce cuget...
Dar tu 'mĭ evocĭ o lume 'ntreagă,
De care nu știŭ ce putere
Ce dorurĭ mistice mă leagă.
Mă simt maĭ bun, maĭ cald, maĭ vesel.
Vieața toată mi s'arată
Frumoasă, și într'o lumină
Cum n'am văzut'o nicĭ-o-dată!

Căcĭ azĭ iubesc; din noŭ îmĭ pare
Că e întâia mea iubire.
Natura 'mbracă pentru mine
Podoabe, ca să mă inspire:
Copaciĭ înfloresc, — în aer
Plutesc mirezme 'mbătătoare, —
Acelaș dor, acelaș suflet
Palpită 'n fiecare floare.

Iubesc, și 'n clipa asta toate
Cîte răsar în primăvară,
Sînt propriele mele visurĭ,
Aevea întrupate-afară.

Atins de farmecul vieţiĭ,
Mă simt o forţă 'n univers,
Şi glasul meŭ devine cìntec,
Gìndirea mea devine vers.

I

Ce noapte blîndă se scoboară
Peste pămîntul obosit!
Şi-ĭ cald, ţăraniĭ dorm afară,—
Ş'aĭ noştri toţĭ aŭ adormit.
Eŭ singur staŭ ca un lunatic;—
De-aţĭ şti voĭ gîndurile mele!...
E-o lună—parcă'ĭ ziuă. Cerul
I-albastru tot, spuzit de stele.

Niciĭ broaştele nu dorm. Ce sfadă...
Şi după timbru le 'nţelegĭ
Pe cele maĭ cu greutate:
Or fi făcînd şi ele legĭ.

De pe gunoae-aprinse fumul,
Molatic se ridică 'n cer,
Şi caiĭ la păşune sună,
Din piedicile lor de fier.

Departe-un fluer se aude,
Un cîntec aiurit, duios,
Ce 'n note lungĭ, tremurătoare,
Suspină lin, misterios,
In sfînta linişte a nopţiĭ.
O stea alunecă de sus
Şi tae-o dungă albă 'n aier...
Cine din lume s'o fi dus?

In capul satuluĭ e curtea.
Ce-or fi făcînd acolo oare?
Or fi dormind—e mĭezul nopţiĭ.
Şi ea?... Atît de gînditoare
Şi tristă m'a privit aseară!
Plînsese, orĭ mi s'a părut?
Ce-ar fi odată, mîna'ĭ albă,
Cînd mĭ-o întinde, s'o sărut?...

Şi 'n minte mi s'arată chipu'ĭ
Atît de fraged şi de blînd,
Cu ochiĭ marĭ, seninĭ, albaştri...
Ascund în fundul lor vr'un gînd?...
Şuviţe blonde-ĭ cad pe frunte...
Un păr bogat şi mătăsos,
Ş'un gît, ce'ţĭ dă fiorĭ, ş'o gură...
Cum rîde de copilăros!

O fi ştiind cît de frumoasă-ĭ?—
Un liliac orbit de lună,
In sbor de străşinĭ se loveşte.—
Visez? Cine-a venit să'mĭ spună,
Ca ea 'ntr'o vagă aşteptare,
Se primblă singură pe-afară?
La vremea asta să nu doarmă?...
Sunt basme nopţile de vară!

Se poate, gîndurile mele
S'o fi atins, şi ea 'n neştire,
Ca de o vrajă, tulburată
De-această rază de iubire,

Să fi eşit să cate 'n stele
Tovarăşĭ, de urît să-'ĭ ţie.
Şi plec. Un glas par'că mă chĭamă...
Ştiŭ bine că i-o nebunie.

Sunt nouă case păn'acolo—
Şi cîniĭ dorm în bătătură.
Păşesc încet, aud cum suflă
Puternic vitele sub şură.
Imĭ bate inima—m'apropiŭ.
Zăresc ceva?.. Orĭ mi se pare...
Ba da,—o umbră e în poartă;
Şi nicĭ un semn, nicĭ o mişcare...

Ajung în dreptul eĭ... Cum tremur!
Şi trec cu ochiĭ în pămînt...
Imĭ fac mustrărĭ de stîngăcia
Şi frica mea fără cuvînt.
Mă 'ntorc... Aş fi trecut ş'acuma,
Căcĭ pentru frică nu's poveţe...
Dar ea 'mĭ şopteşte: «bună-seara»...
Tot fetele maĭ îndrăzneţe!

M'abat — şi... şovăind m'apropiĭŭ,
Şi toate 'mĭ par ca într'un vis...
E o lumină uĭmitoare —
Tot cerul par'că s'a deschis.
Copila aiurit zîmbeşte
Priviriĭ mele arzătoare.
Ţiŭ minte, că i-am zis atuncea :
...Să nu răceştĭ... e cam răcoare...

Şi 'ncet i-am pus pe umăr mîna —
Aşa timid, tremurător...
Ştiŭ eŭ? Poate-a cuprins-o mila, —
Că s'a lăsat încetişor
Ca un copil, plecîndu-şĭ capul
Pe pĭeptul meŭ să i-l mîngîiŭ:
«Ce dulce e!... Toată vieaţa
Vreaŭ lîngă tine să rămîiŭ!»

Frumos îĭ maĭ miroase părul,
Miroase toată ca o floare.
Atîta farmec şi iubire
Imĭ arde inima, mă doare...

Ş'am sărutat-o mult şi lacom,
Am sărutat-o, scos din minţĭ,
Pe ochiĭ recĭ, pe gît, pe gură
Cu miĭ de sărutărĭ ferbinţĭ.

Tîrziŭ ne-am despărţit... cu 'ntoarcerĭ,
Cu trăgănirĭ copilăreştĭ.
Ş'am urmărit-o cum se şterge,
Ca o minune din poveştĭ.
Şi mult am stat aşa, în noapte,
Să'mĭ desluşesc tot ce-am simţit.
Aveam în mînĭ căldura, forma,
Parfumul visuluĭ iubit.

In sat cocoşiĭ prind să cînte,
De-asupra stelele clipesc.
Mişcarea lumeĭ—întreruptă—
Reîntră 'n mersul eĭ firesc.
Şi cînd a doua zi, pe haĭnă,
Mirat, găsesc un fir de păr,
Pricep că visul ce visasem,
S'a petrecut în adevăr.

Mă 'mbrac, mă pĭeptăn maĭ cu grijă...
Ce-ĭ, Doamne, şi iubirea asta!...
Acum, eŭ cred că *ea* mă vede,
M'acopere cu dulcea, casta
Şi visătoarea eĭ privire.
Iubit de ea, mă simt frumos,
Şi parcă nu mă'ncape lumea...
Ce mîndru calc şi radios!

Văd satu 'ntr'o lumină nouă.
Mă simt uşor, mĭ-e cald, mĭ-e bine,
Şi oamenii, maĭ veselĭ astăzĭ,
Privesc cu dragoste la mine;—
Şi toate par înfiorate,
In aer e o sărbătoare...
Natura, în extaz, palpită
Ca'n primul răsărit de soare.

Pricep... ea a deschis fereastra,
Şi din albastra eĭ privire
S'a revărsat asupra lumiĭ
O rază sfîntă de iubire,

Şi toate-aŭ tresărit atuncea,
Ca de fiorul cel d'intăĭ...
Iubito, farmecul acesta
Are ceva din ochiĭ tăĭ!

II

«Vezĭ, să ne scriĭ, cum' eĭ ajunge...»
Şi mama 'n prag rămîne tristă.
Privirea mea caut'aiurea
O fluturare de batistă...
Mi's ochiĭ înecaţĭ de lăcrimĭ,
Şi trapul cailor stîrneşte
Un nor de praf; în juru'mĭ totul
Se 'ntunecă, se 'nvălmăşeşte.

Pustie, nesfîrşit de lungă,
S'aşterne vremea înainte,
Şi de pe-acum încep să'mĭ pară
Poveştĭ aducerile aminte;

E-atîta fericire 'n urmă,
Ş'atîta 'mĭ pare de departe,
In cît mă întreb dac'am trăit-o,
Saŭ am citit-o într'o carte.

Mă văd în larma de la şcoală,
Pierdut, neînţeles de nime,
Cercînd neliniştea 'mĭ ascunsă
Şi dorul să mi'l puiŭ în rime.
Vieaţa mea se 'nstrăinează
De tot ce se petrece-afară,
Şi s'adînceşte, visătoare,
In calmul nopţilor de vară...

O, am să-ţĭ scriŭ adesea, mamă,
Scrisorĭ nebune, de prin stele,
Căcĭ ştiŭ cine-o să le citească
Ş'o să priceapă ce'ĭ în ele.
Tu, ascultîndu-le, veĭ crede
Că 's basme de pe altă lume,
Şi nu veĭ bănui nimica....
Veĭ rîde, ca de nişte glume.

Iar dacă ochiĭ eĭ albaştri,
Citind, se vor întuneca,
Şi pe obrazu'ĭ trist şi palid
O lacrimă va luneca,
Tu fă-te că nu vezĭ, şi las'o
De tine faţa să 'şĭ ascundă,
Gîndeşte-te că sunt departe,
C'aştept—şi roag'o să 'mĭ răspundă.

III

Cumplite's nopţile de iarnă,
Şi lungĭ de nu se maĭ sfîrşesc.
In urletele vijelieĭ
Sunt glasurĭ cari mă bocesc, —
Şi mĭ-e urît, mĭ-e dor, mĭ-e jale —
Şi întunericul de-afară
Imĭ face casa maĭ ursuză,
Singurătatea maĭ amară.

Tu nicĭ nu bănueştĭ, copilă,
Ce dureroasă nebunie
S'abate 'n nopţile acestea
Peste vieaţa mea pustie, —

Şi cum mă mistuiŭ, şi mă zbucium
Ca 'ntr'un ocean care mă 'nghite,
Pĭerdut şi neştiut de nimenĭ
In golul vremiĭ neclintite.

Mereŭ pe-aceleaşĭ paginĭ caut
Un semn, ştiut maĭ dinainte...
A, eat'o filă îndoită...
Icoana ta 'mĭ răsare 'n minte,
Te văd citind aceste rîndurĭ,
Te simt gîndindu-te la mine,
Urzînd, pe-o clipă de iubire,
O lume de poveştĭ senine,

Te urmăresc în cartea asta,
Ca şi cum unele cuvinte
Ar maĭ păstra ceva din glasul,
Din respirarea ta ferbinte;
Ş'adesea cînd mă 'neacă plînsul
De-atîta dor, de-atîta jale,
Eŭ îţĭ sărut aicĭ privirea,
Şi urma gîndurilor tale...

Cine-a ţipat aşa?... Cum tremur...
Pare c'aud un pas pe scară, —
Ascult, ţiindu'mĭ respirarea...
Nimic, — e viforul de-afară.
O, liniştite nopţĭ de Iuliŭ,
Atît de limpezĭ şi albastre,
Unde sunteţĭ?... Voĭ, poezia
Şi farmecul iubiriĭ noastre!

IV

S'a luminat de ziuă; nu e
Ţipenie de om pe stradă,
A mele's cele dintăĭ urme
In valurile de zăpadă;
Sunt ameţit de neodihnă,—
In gînd spuiŭ versurĭ latineştĭ,
Şi după fie-care strofă
Mă 'ntreb dacă mă maĭ iubeştĭ...

In clasă: dascălul, la tablă,
Măsoară calea dintre stele;
Pe liniile luĭ mi's ochiĭ —
Dar unde's gîndurile mele!...

E vară, staŭ culcat în iarbă,
Mirezmele de florĭ mă 'nbată,
Incet îmĭ lunecă pe frunte
O mînă albă delicată:

Te văd — privirea mi se pierde
In ochiĭ tăĭ adîncĭ şi marĭ,
Şi ştiŭ că eştĭ a mea, şi totuşĭ
Par'că mă tem să nu'mĭ disparĭ.
Tăcerea, pajiştea, lumina,
Ne farmecă, ne înfioară;
Vieaţa, inimile noastre
Palpită 'n tot ce ne'ncunjoară...

De-asupra noastră două presurĭ
Pe-o ramură se giugiulesc,
Şi'n aer de plutesc mirezme,
E că şi florile iubesc...
Figura ţi se luminează,
Şi ochiĭ galeşĭ ţi s'aprind--
Ce gînd îţĭ tremură pe buze,
De mă priveştĭ aşa, zîmbind?...

. . . .

«Acum — ieșĭ, tinere, la tablă
Şi spune-ne ce-aĭ înţeles!»
Tresar... mă 'ntreb unde mă aflu...
Şcolariĭ îmĭ fac semn să ies.
In hohotul de rîs al claseĭ,
Privesc în juru'mĭ sastisit...
«Uĭtaţi-vă la el, şi-l plîngeţĭ...
Nenorocitul... a dormit!»

IN MÎNĂSTIRE

I

Incet răsunetul de clopot
Se risipeşte tremurînd,
Şi numaĭ apele în ropot
S'aud din munte scoborînd;

Iar umbrele de brazĭ, lungite,
Spre vechia mînăstire curg —
Pădurĭ şi văĭ, pe nesimţite,
Se 'neacă 'n vînătul amurg.

Sub muta stelelor domnie,
Cu zgomot porţile se 'nchid...
Ce trece-aşa ca o stafie
Incetişor pe lîngă zid?...

De după dealurĭ depărtate,
De-asupra codrilor pustiĭ,
Se 'nalţă luna şi străbate
In adormitele chiliĭ.

Puterea nopţiĭ se aşază
Ca un zăbranic pe pămînt —
Un singur suflet stă de pază
In tot acest repaos sfînt...

Măĭcuţă, nopţile de vară,
Sînt înfiorător de dulcĭ...
Incremenişĭ privind afară, —
Pe cine-aştepţĭ de nu te culcĭ?...

Tu eşti fecioara înţeleaptă,
Ce candela 'şi-a pregătit,
Şi strajă neclintit'aşteaptă
Sosirea mireluĭ iubit...

Dar ochiĭ, ca nealtădată,
Iţĭ ard, bolnav strălucitorĭ,
De patimĭ surde ce te 'mbată,
De 'nchipuirĭ ce'ţĭ daŭ fiorĭ.

Dorinţĭ necunoscute încă,
Şi ne 'nţelese te cuprind,
Cînd în muţenia adîncă
Zăreştĭ o umbră 'ncet viind.

II

Zadarnic ţi-ar maĭ bate 'n minte
Evlavioasele poveţĭ,
Căcĭ maĭ presus de cele sfinte
Stă legea vecĭniceĭ vieţĭ.—

El vine.—Gîndurile tale
Şi stelele maĭ marĭ s'aprind —
E mirele 'n a căruĭ cale
Aştepţĭ de-atîta timp privind.

Fantastic luna ţi'l arată,
Cum l'aĭ visat de-atîtea orĭ,
Un sfînt, cu faţa 'ndurerată,
Cu ochiĭ marĭ şi rugătorĭ.

Şi 'ncet s'apropie de tine...
Immărmureştĭ, şi nu te 'ncrezĭ,
Te uiţĭ pierdută, îl vezĭ bine,
Şi ţi se pare că visezĭ.

In jurul luĭ lumina creşte,
E-aşa de tînăr şi de blînd!
Un abur cald te moleşeşte,
Şi'ĭ cazĭ în braţe tremurînd.

De sbucium și de voluptate,
Tîrziŭ, ca un copil trudit,
Așa, cu mînile 'ncleștate
De gîtul luĭ, aĭ adormit.

. . . .

. . . .

Răsună toaca de utrină,
Chiliile s'aŭ redeschis,
Tu, speriată de lumină,
Te scolĭ, uĭmită ca de-un vis.

Priveștĭ în juru-țĭ, și te 'ntunecĭ
Sub negrul gîndurilor stol.
Ca de pe-un mal înalt alunecĭ
Și par'că te scufunzĭ în gol.

Căcĭ simțĭ că 'n aste ziduri sfinte,
Ce ca pe-o floare te-aŭ păstrat,
Vieața ta de-aci 'nainte
E o minciună, ș'un păcat —

Şi cînd gîndeştĭ la ce ruşine,
Şi'n ce noroiŭ te-aĭ scoborît, —
Ţi-aĭ rupe rasa de pe tine,
Ţi-aĭ smulge crucea de la gît...

Dar patima iubiriĭ creşte,
Te ia, ca valul uneĭ mărĭ,
Şi focul inimiĭ topeşte
Tăria crudelor mustrărĭ.

Te'nduplecĭ singur'a 'nţelege,
Că durerosul tăŭ amor
Nu'ĭ un păcat—ci e o lege
Poruncitoare tuturor,—

Şi dacă 'n a vieţeĭ cale,
Un suflet tînăr s'a oprit
Sub raza frumuseţiĭ tale,
Tremurător şi fericit,

La ce pustiĭ să'ţĭ treacă aniĭ
Şi inima să'ţĭ îngrădeştĭ
In pacea sfintelor citaniĭ
Ş'a pravileĭ bisericeştĭ!...

VIFOR

I

Dumitru 'şĭ maĭ numĕr'o dată
Ceĭ «doĭ-spre'ce leĭ ş'o bucată», —
Gîndeşte — se scarpină 'n cap:
«Că multe maĭ sînt şi la casă!
Nu'ĭ una, să daŭ şi să scap.
Nevastă şi nouă copiĭ,
E gloată şi guriĭ nu'ĭ pasă,
Ea cere mereŭ; fă ce ştiĭ,
Aleargă, din piatră să scoţĭ,
Să daĭ demîncare la toţĭ!»

La sanie junciĭ înjugă,
Şi'şĭ face din traistă glugă.
Se 'nchină. «Rămiĭ sănătos!»
— Facĭ răŭ că porneştĭ pe-aşa vreme:
A nins astă noapte vîrtos;
Şi nu vezĭ ce vînt s'a stîrnit?...
— Mi's junciĭ voĭnicĭ, nu te teme, —
Pe viforul cel maĭ cumplit
Incarc, şi-ţĭ pornesc unde vreĭ,
Şi n'am nicĭ o grijă cu eĭ.

II

Pe alte tărîmurĭ te-aĭ crede:
Nicĭ cer, nicĭ pămînt nu se vede.
Vîrtejurĭ, urlînd, se răpăd
Şi munţĭ de zăpadă rîdică.
E ceasul peireĭ... prăpăd.
Şi omul îndeamnă mereŭ,
Plăvaniĭ troianul despică,
Şi 'ntind, să se rupă, din greŭ, —
Că şi eĭ aŭ suflet, şi lor
De tihna de-acasă li'ĭ dor.

In bocetul vîntuluĭ, cine
Te chiamă?... Nu's glasurĭ, străine...
«Dumitre!... Tătucă!... Nu viĭ?...»
El caută 'n zărĭ ca prin sită,
Să'şĭ vadă... nevastă, copiĭ,
Văzduhul îĭ pare de foc...
In valurĭ, zăpada stîrnită
Ca marea 'l îngroapă pe loc.
De-asupra'ĭ troenele cresc,
Şi glasurĭ de vînt îl bocesc.

UNUI DUŞMAN

Nicĭ tu nu ştiĭ pricina acesteĭ oarbe furiĭ.
Ce foc ascuns te arde? Ce vis urît te-apasă?
De-abia mă vezĭ — şi tremurĭ de voluptatea uriĭ...
Eŭ cuget că în tine urăşte-o 'ntreagă rasă.

Om fi din două neamurĭ ce-aŭ stat în vrăjmăşie.
Răsboae seculare de mult le-aŭ risipit;
Şi azĭ în noĭ se 'ncearcă din noŭ să se sfîşie:
Se căutaŭ de veacurĭ — ş'acum s'aŭ regăsit!

In ochiĭ tăĭ e ura a miĭ de generaţiĭ,
Şi'n braţul tăŭ sînt alţiĭ ce vor să mă lovească.
Putem noĭ şti ce straniŭ amestec de vibraţiĭ
Dă unuĭ *gînd* tăriea şi'l face să domnească?

De-al nostru propriŭ suflet ades sîntem străinĭ;
Lucrează 'n noĭ străbuniĭ...
Incep să înţeleg:
Aĭ meĭ aŭ fost se vede atîta de hainĭ,
Că fondul lor de ură l'aŭ cheltuit întreg.

Azĭ nu's în stare-a spune o vorbă rea de tine.
Tu mă loveştĭ, eŭ însă din suflet îţĭ doresc
Ca răul ce'mĭ veĭ face să ţi se 'ntoarcă 'n bine.
Urăşte-mă 'nainte cît poţĭ. Eŭ te iubesc.

PILDE VECHĬ.....

Suferinţa mea, iubito,
S'o aştern în fraze vreĭ?
Ca şi cum n'aĭ fi citit-o
Lămurit în ochiĭ meĭ....

De mă uĭt cu drag la tine,
Ş'amuţesc, pe gîndurĭ dus,
Inţelegĭ tu foarte bine
Că la sfinţĭ cu mintea nu-s;

Dar nu cere să-ţĭ înşire
Versul, cîte-ĭ spune 'ncet
Vinovata mea privire,
Gîndul meŭ cel indiscret.

Adă-ţĭ singură aminte
Cìtă lume a 'nebunit,
Cîte idealurĭ sfinte
Pentr'un măr s'aŭ fost jertfit ..

Ce te uĭţĭ? P'arcă n'aĭ crede,
Diavol mic, cu ochĭ frumoşĭ, —
Vreĭ să dezgropăm se vede,
Pilde vechĭ din moşĭ-strămoşĭ?

— Săgetaţĭ de Kama-deva,
Zeŭ ce ţine-al lumiĭ rost,
Pentru'un măr Adam şi Eva
Alungaţĭ din raiŭ aŭ fost.

Şi istoria ne-arată
Cîţĭ eroĭ s'aŭ smuls de păr,
Şi cîţĭ anĭ împresurată
A stat Troia pentr'un măr....

Nu te face-a nu pricepe,
Tu le ştiĭ — că eştĭ un drac.
Iar cu noĭ o lume'ncepe
Dacă ochiĭ meĭ îţĭ plac...

Ca în cea dintăĭ ispită,
Ca'n păcatul cel dintăĭ,
Şirurĭ de vieţĭ palpită
Deşteptate'n ochiĭ tăĭ.

PAR BASME...

Par basme, cîte ţi le 'nşirĭ...
Şi-ĭ propria-ţĭ vieaţă,
Ce'n pulberea de amintirĭ
O vezĭ, ca printr'o ceaţă.

Cum te-aĭ înstrăinat de-aĭ tăĭ!
Te maĭ cunoştĭ tu oare?
Unde ţĭ-e inima dintăĭ
In toate 'ncrezătoare?...

N'o maĭ căta, că te 'nfiorĭ, —
In urma ta e jale:
Tu aĭ murit de-atîtea orĭ
In zbuciumata-ţĭ cale;

Şi 'n van privirile-ţĭ aruncĭ
Să te maĭ vezĭ pe tine,
Să simţĭ cu inima de-atuncĭ, —
Căcĭ toate-ţĭ sunt străine...

Din ce-aĭ iubit, din ce-aĭ visat,
Te 'ntrebĭ azĭ, ce maĭ este?
Eştĭ *tu* — de-atîtea orĭ schimbat —
Eroul din poveste.

PRIMA LECŢIE

Tacĭ că doarme păpuşa!
MIMI

În colţişorul eĭ, stăpînă
Pe-un vraf de jucăriĭ stricate,
Din cărţĭ de joc, din hîrtioare,
Ea 'şĭ face parcurĭ şi palate;

Vorbeşte, rîde cu păpuşa...
Ce fericite's amîndouă
Că s'a putut din vechĭ nimicurĭ
Zidi o 'mpărăţie nouă!

Păpuşa n'are nas, e chială,
Ş'un braţ din umăr îĭ lipseşte,
Dar Mimi-o vede tot frumoasă :
Căcĭ ea e *mamă*, ş'o iubeşte.

Staŭ şi mă uĭt, cu cîtă grijă
A răzămat'o de-o cutie,
Şi-ĭ duce bunătăţĭ la gură
Cu linguriţa, ş'o îmbie:

«Aşa, papă frumos, fiĭ gigia,
Papă cu mama, să creştĭ mare...»
Apoĭ o şterge, o sărută,
Şi-ĭ pregăteşte de culcare:

Intr'un pantof ĭ-aşterne cîrpe,
Iĭ face loc, ş'o cuĭbăreşte...
«Inchide ochiĭ şi fă nani».
Păpuşiĭ nu ĭ-e somn... scînceşte...

E răsfățată, vrea să'ĭ cînte,
Şi basme de-ale eĭ să'ĭ spună...
O, e un chin pîn' s'o adoarmă,
Noroc că'ĭ Mimi mamă bună!

Să nu te 'ncercĭ s'o iaĭ în brațe,
Orĭ s'o săruțĭ, că nu se lasă;
Ce'ĭ ea, copil? Nu'şĭ vede capul
De supărărĭ, de grijĭ, de casă...

Mă umflă rîsul... ce drăguță'ĭ
In demnitatea eĭ de mamă!
Şi cuget la o viclenie:
S'o fac ca să mă bage 'n samă.

Pe-ascuns, din buzunarul haĭneĭ
Mă fac că scot o păsărică,
Şi 'ncep să 'nşir ce pene are,
Cît de frumoasă e şi mică...

«Ce bine 'mĭ pare că nu 'ĭ nime
Să vadă ce am eŭ aicĭ!...»
Dar cine-o fi? Aud prin casă
Un tropot de picioare micĭ...

Mă 'ntorc: cu ochiĭ marĭ şi limpezĭ
Mă farmecă, linguşitoarea!
Ce cauţĭ, mamă de păpuşă,
Fudula mea de-adineoarea?

Se uĭtă după păsărică,
Şi i se pare c'o şi vede;
Degeaba'ĭ spun c'am amăgit'o,
C'am vrut să rîd de ea... nu crede.

Cerşind, mînuţele'şĭ întinde
Şi de genuchiĭ meĭ s'agaţă...
— De-aĭ şti tu păsărica asta
Ce adevărurĭ te învaţă!

VANITAS

Copil ce eştĭ!... Te simţĭ bolnav, se vede:
Iţĭ daĭ tu seamă ce înseamnă *lume*
Cînd vreĭ s'o umpli numaĭ cu-al tăŭ nume?
Tu eştĭ *un singur om*,—orĭ cît te-aĭ crede!

O rază 'n întunericul uităriĭ?...
In fie-care strop—vieţĭ sînt multe,
Şi toate-o cer, — dar cine să le-asculte
In urletul talazurilor măriĭ!

SONET

Cît ne iubiam, şi cum credeam o dată
Că'ĭ un amor ce nu se va maĭ stinge,
Că tot ce 'n gîndul nostru se răsfrînge
E-o lume vecĭnică ş'adevărată !

De multe orĭ, dorinţa de-a te strînge
La pĭept maĭ caldă, maĭ pasionată,
Imĭ deştepta o grijă 'ntunecată :
«Cînd voiŭ muri...» şi tu 'ncepeaĭ a plînge...

Poveste 'ĭ azĭ, şi nicĭ măcar nu'ĭ tristă,
Căcĭ totul s'a sfîrşit pe nesimţite;
Nicĭ urme din ce-a fost nu maĭ există.

Vezĭ tu, ce de iluziĭ risipite!
Un semn, o fluturare de batistă...
Şi ca un val uĭtarea ne înghite.

EROILOR-MARTIRĬ

Soldaţĭ vitejĭ şi preoţĭ, solĭ aĭ dreptăţiĭ sfinte,
Pe care-un neam sălbatec o calcă în picioare, —
Cu voĭ sînt milioane de inimĭ... Inainte!
Poporul, care are ostaşĭ ca voĭ, nu moare.

Triumful e al vostru. Aceĭ ce nu văd încă,
Că'n voĭ palpită dorul unuĭ popor întreg
Şi'n glasul vostru strigă durerea luĭ adîncă,
Vor înţelege mîĭne ce astă-zĭ nu'nţeleg.

Intunece pămîntul pustiitoarea gloată,
Şi spargă, devasteze, în oarba eĭ mînie,
Lăcaşurĭ şi bisericĭ : omoare iar la roată
Pe mariĭ noştri preoţĭ — eĭ iarăşi or să'nvie.

Căcĭ vecĭnică'ĭ Dreptatea şi vecĭnicĭ sînt martiriĭ
Carĭ'şĭ jertfesc vieaţa pentru triumful eĭ.
In zbuciumul de lupte şi'n noaptea asupririĭ
Renasc semănătoriĭ eternelor ideĭ!

Nu, nu'ĭ mormînt în care al nostru neam să'ncapă:
Adînc şi larg deschidă'l vrăjmaşiĭ tăĭ, Romîne, —
S'or prăvăli într'însul aceĭ carĭ ţi'l sapă :
Furtunile rup noriĭ—şi soarele rămîne!

Soldaţĭ vitejĭ şi preoţĭ, tîrîţĭ în judecată
Pentr'o idee sfintă, azĭ lumea vă priveşte;
Ca pe-un model de jertfă popoarele v'arată,
Şi dragostea obştească în jurul vostru creşte.

Stațĭ drept, sublimĭ apostolĭ, căcĭ fruntea vi'ĭ senină.
Lăsațĭ inchizitoriĭ să'șĭ facă datoria;
Vedea-vețĭ scris pe ziduri cu slove de lumină
In temnițile voastre: *Trăiască Romănia!*»

LIGA DOMNIŞOARELOR ROMÎNE

În munţĭ, în codri 'ntunecaţĭ,
Unde robit, de-atîta vreme,
Un uriaş în lanţurĭ geme,
Aŭ mers şi preoţĭ, şi soldaţĭ,
Şi nimenĭ n'a putut răsbate
Să 'ĭ duc'o rază de dreptate!
Pe-acolo drumurile 's pline
De crucĭ, de ruguri, de morminte.
Tot codru'ĭ plin de jertfe sfinte,
Şi 'n freamătu'ĭ auzĭ suspine.

Dar eată dinspre răsărit,
Ca 'n basme se iveşte-o zînă,
Şi ochiĭ eĭ aduc lumină
Erouluĭ batjocorit.
Păşeşte sveltă, zîmbitoare,
Şi 'n loc de armă poart'o floare.
El, printre gene dese, grele,
Ca 'n somn privirile 'şĭ strecoară :
— Ce cauţĭ, gingaşă fecioară,
In preajma suferinţiĭ mele?

Ea, surizîndu'ĭ galeş, blînd,
Intinde mîna'ĭ delicată,
Atinge lanţul... şi de-o dată
S'aud verigile căzînd,
Şi robul se ridică domn :
El pare-un leŭ trezit din somn.
«Mîntuitoareo, cine eştĭ?...»
«Sunt fiica ta... Tu aĭ strigat,
Şi glasul tăŭ a răsunat
In plaiurile româneştĭ !»

SONET

Sunt zece anĭ. Ce curios îmĭ pare
Aspectul lucrurilor vechĭ, uĭtate!
Ca dintr'un somn, de-odată deşteptate,
Parcă privesc c'un aer de mirare...

Maĭ strîmtă 'ĭ casa, toate 's micşorate,
Mă uit ca'n vis, şi caut prin sertare,
Nimicurĭ scumpe... inima 'mĭ tresare
De-o sfîntă şi duioasă pietate.

Aceleaşĭ cadre 'mpodobesc păreţiĭ,
Din rame, cată lung şi trist la mine :
Poveştĭ pĭerdute 'n haosul vieţiĭ,

De farmecul de-odinioară pline,
Imĭ readuc parfumul tinereţiĭ...
Parfum de florĭ crescute pe ruine.

SONET

A revenit frumoasa primăvară ;
Copaciĭ parcă's ninşĭ de-atîta floare ;
Dorinţĭ copilăreştĭ, renăscătoare,
Fac inimile noastre să tresară...

Iubire e în razele de soare,
Şi farmec în a codruluĭ fanfară,
Şi visurĭ dulcĭ în liniştea de sară :
In cer şi pe pămînt e sărbătoare.

Ascult, privesc, respir cu lăcomie,
Căcĭ toată frumuseţa asta 'mĭ pare
Că nicĭ o-dată n'are să maĭ fie!

Şi's fericit, c'am fost o clipă 'n stare
Să simt, în marea lumiĭ armonie,
A gîndurilor mele întrupare.

ÎNTREABA-TE...

Cum tremurĭ ! Iţĭ scapără ochiĭ de ură
Eştĭ fiară, în fratele tăŭ cînd loveştĭ, —
Şi nu simţĭ că demonul patimeĭ oarbe
Tot ţie odihna vieţiĭ ţĭ-o fură,
Tot ţie puterea şi mintea ţĭ-o soarbe,
Şi nu simţĭ că propriu-ţĭ suflet răneştĭ.

Nicĭ masa, nicĭ somnul, nimic nu-ţĭ ticneşte !
Tu cauţĭ cu sete cuvìntul hain ;
Veninul din suflet te arde pe limbă,
A furieĭ ghiară te strìnge ca'n cleşte,
In bestie pofta cruzimeĭ te schimbă,
Şi nu bagĭ de seamă că ura-ĭ un chin...

Vrajmaşul tăŭ plînge — şi-ĭ om ca şi tine —
Smerit îngenunche, te roagă să-l ierţĭ, —
Tu-l vezĭ în durere, şi uĭţĭ că ţĭ-e frate,
Cu cît maĭ zdrobit e — îţĭ pare maĭ bine:
Din cruda-ĭ cădere tu sorbĭ voluptate,
Cu cît te imploră — maĭ aprig îl cerţĭ!

Aruncă-te-asupră-ĭ şi-l calcă'n picioare,
Cu sete înfige-ĭ cuţitul în piept
Şi 'nvîrte-l în rană, priveşte-ĭ cu fală
In ochĭ, şi-l întreabă rîzînd, dacă-l doare,
Şi spune-ĭ — de-l doare — că poate se'nşală,
Că n'aĭ vrea, cu dînsul, să fiĭ crud — ci drept...

Sileşte-l să vadă cu cît eştĭ maĭ tare!
Şi cînd va cunoaşte că *tu* l'aĭ zdrobit,
Că el e învinsul, iar tu 'nvingătorul,
Priveşte-l cum moare cerşîndu-ţĭ iertare, —
Şi, crud, pe grumazu-ĭ ţiindu-ţĭ piciorul,
Intreabă-te-atuncea de eştĭ fericit!...

TU EŞTĬ POET...

Eŭ vreaŭ cîntărĭ de veselie.
Că tu eştĭ trist — ce 'mĭ pasă mie?
Nicĭ vreaŭ să ştiŭ de ce te doare,
De grijile ce te frămîntă,
De inima ta care moare...
    Tu eştĭ poet — decĭ cîntă!

De te urăsc şi te sfîşie
Vrăjmaşiĭ tăĭ — ce'mĭ pasă mie!
Zîmbind, tu rănile-ţĭ ascunde,
Şi 'n stele sufletu-ţĭ avîntă,
Cuĭ te loveşte, nu 'ĭ răspunde...
    Tu eştĭ poet — decĭ cîntă.

De-ţĭ plîng aĭ tăĭ, în sărăcie,
Şi-ĭ vezĭ murind — ce 'mĭ pasă mie?
Tu du-mă 'n alte lumĭ, senine,
Căcĭ singura-ţĭ chemare sfîntă
E să mă 'nveseleştĭ pe mine;
Tu eştĭ poet — decĭ cîntă.

Iar dac'un vînt de nebunie
Peste vieaţa ta pustie
S'abate pentru totdeauna,—
In noaptea care te 'nspăĭmîntă
Admiră stelele şi luna...
Şi — dacă poţĭ — maĭ cîntă.

DO UT DES...

Alintîntu'şĭ mustăcioara
Trece fantele gătit:
Se cunoaşte de departe
Că iubeşte, şi 'ĭ iubit.

Cine-a dat perdeaua 'n lăturĭ?
I-a bătut în geam discret...
Junele suspină 'n stradă,
Şi păşeşte maĭ încet.

El se 'ntoarce spre fereastră,
Şi se uĭtă visător.
Buza 'ĭ tremură de-o şoaptă,
Ochiĭ i s'aprind de dor.

Ca o flacără de-o dată
Parcă 'ĭ lunecă pe piept...
I-a căzut de sus o floare,
Ş'un bilet: «Vino, te-aştept!»

Dă portiţa la o parte,
I se pare că 'ĭ în vis...
Mîna alb'a Afroditeĭ
Grabnic uşa i-a deschis...

Ce maĭ vreţĭ să ştiţĭ? Sunt singurĭ!
Junele 'ĭ cam sfiicios...
Două braţe moĭ şi grase
Il înfăşur' amoros.

Afrodita 'şĭ aminteşte
De străvechile plăcerĭ,
Peste carĭ aşternute's
Şapte-zecĭ de primăverĭ.

ANANGHIE

Greŭ la deal, şi greŭ la vale,
Nu's *bucate* — nu's parale,
Toţĭ sînt ififliĭ.
Negustoriĭ n'aŭ afacerĭ,
Preoţiĭ n'aŭ cununiĭ,
Moaşele n'aŭ facerĭ.

«Birurĭ noĭ !» guvernul strigă,
Iar ţăranul : «Mămăligă !»...
Nu's parale, nu's :
Ce maĭ plănuiţĭ palate
Şi oraşe ca 'n apus !
Ştiţĭ voĭ ce 'ĭ la sate ?

Lanurile 's părăsite:
Nicĭ imaş nu 'ĭ pentru vite,
Apele-aŭ secat.
Goĭ, flămînzĭ, copiiĭ sbĭară.
Gospodariĭ aŭ plecat
In lume, să ceară...

Nu maĭ are cum ţăranul
Din pămînt să scoată banul,
Vouă să vi-l dea.
Foametea de pe la sate
Va să vie să maĭ stea
Şi 'n cele palate!

ETERNUL CÎNTEC

E vechiŭ de cînd lumea, dar celuĭ de-l cîntă
Ce noŭ i se pare!... S'ascultă uĭmit.
In el ĭ-o legendă frumoasă şî sfîntă,
Şi vorbele-o sfarmă cu zgomotul lor:
E cîntecul inimiĭ care-a murit,
Ş'al primuluĭ nostru amor.

E noapte, sînt singur, şi iar mĭ-aud gîndul
Cum, notă cu notă, mi-l cîntă în taĭnă.

Ce dulce-ĭ... îmĭ vine să plîng ascultîndu-l...
De ce nu se poate odată s'aștern
Săraca și aspra cuvîntuluĭ haĭnă
Pe-aĭ gînduluĭ cîntec etern !

Ah iată grădina... văd urmele mele
Pe prundul aleeĭ. Pămîntul miroase,
Ș'albastru-ĭ de cele dintăĭ micșunele.
Curg valurĭ de raze din cerul deschis ;
E liniște 'n aer, — și toate's frumoase,
Și toate le văd ca 'ntr'un vis.

Și crăngile-atîrnă 'ncărcate de floare
S'atingă pămîntul, — aĭ crede că's ninse,
Subt alba podoabă ce tremură 'n soare ;
Iar tu, ca din basme, de-odată 'mĭ aparĭ
Inaltă și sveltă, cu brațele 'ntinse,
Cu ochiĭ tăĭ limpezĭ și marĭ...

Şi ce-a fost pe urmă?

Zadarnic! Cuvintele 's tulburĭ şi grele.
Se 'ntunecă 'n juru 'mĭ, şi cîntecul moare.
Nicĭ farmecul celor dintăĭ micşunele,
Nicĭ zîmbetu-ţĭ galeş, nicĭ leneşu-ţĭ mers,
Nicĭ crăngile albe 'ndoite de floare,
Nimic nu 'mĭ maĭ scapără 'n vers!

HRISTOS A ÎNVIAT

I

Ş'aŭ tremurat stăpînii lumiĭ
La glasul blînduluĭ profet,
Ş'un duşman aŭ văzut în fiul
Dulgheruluĭ din Nazaret!...

El n'a venit să răsvrătească,
Nu vrea peirea nimăruĭ;
Desculţ, pe jos, colindă lumea,
Şi mulţĭ hulesc în urma luĭ,

Şi mulţĭ cu pietre ìl alungă,
Şi rìd de el ca de un smintit:
Isus zìmbeşte tuturora, —
A tot puternic — şi smerit!

El orbilor le dă lumină,
Şi muţilor le dă cuvìnt,
Pe ceĭ infirmĭ ìĭ ìntăreşte,
Pe morţĭ ìĭ scoală din mormînt.

Şi tuturor deopotrivă,
Imparte darul luĭ ceresc, —
Şi celor carĭ cred ìntrìnsul,
Şi celor ce-l batjocoresc.

Urască-l ceĭ fără de lege...
Ce-ĭ pasă luĭ de ura lor?
El a venit s'aducă pacea
Şi ìnfrăţirea tuturor!

Din toată lumea asupriţiĭ
In jurul luĭ s'aŭ grămădit,
Şi vijeliile de patimĭ
La glasul luĭ aŭ smuţit:

«Fiţĭ blînzĭ cu ceĭ ce vă insultă,
Iertaţĭ pe ceĭ ce vă lovesc,
Iubiţĭ pe ceĭ ce 'n contra voastră
Cu vrăjmăşie se pornesc»...

II

Cît bine, cìtă fericire,
Şi cìtă dragoste-aĭ adus!
Şi oameniĭ drept răsplătire,
Pe cruce 'ntre tîlharĭ te-aŭ pus.

Aŭ rìs şi te-aŭ scuĭpat ìn faţă.
Din spinĭ cunună ţĭ-aŭ făcut,

Şi, în deşarta lor trufie,
Stăpînĭ asupră'ţĭ s'aŭ crezut...

— Aduceţĭ piatra cea maĭ mare
Mormîntul să'ĭ acoperiţĭ,
Chiămaţĭ sutaşiĭ ceĭ maĭ agerĭ,
Şi străjĭ de noapte rînduiţĭ...

III

S'aŭ veselit necredincioşiĭ
C'aŭ pus luminiĭ stăvilar,
Dar ea s'a întărit în focul
Durerilor de la Calvar,

Şi valurile 'ĭ neoprite
Peste pămînt se împînzesc,
Ducînd dreptate, şi iubire,
Şi pace 'n neamul omenesc.

Voĭ toţĭ, ce-aţĭ plîns în întuneric,
Şi nimenĭ nu v'a mîngîiat,
Din lunga voastră 'ngenunchere
Sculaţĭ... Hristos a înviat!

IN FERICIRE

I

A fost să mi te-arăţĭ în cale,
Asupră'mĭ blînd ochiĭ să'ţĭ plecĭ,
In farmecul priviriĭ tale,
Durerile să mi le 'nnecĭ

Ş'in trista mea singurătate
A fost să te indurĭ să viĭ,
Vieţiĭ mele 'ntunecate
Stăpînă pururea să fiĭ : —

Din șirul basmelor senine,
Mireasă dulce, te-aĭ deprins,
Și drăgălaș pășind spre mine,
Mînuța albă mi-aĭ întins.

Ș'am stat ca un copil cu minte
In fața ta înfiorat,
Uĭmit de-atîtea gîndurĭ sfinte,
De-atît noroc ne maĭ visat:

De mult a noastre inimĭ poate,
Fără să știm, s'aŭ cunoscut,
Căcĭ prea ne-am înțeles în toate,
Din clipa 'n care ne-am văzut.

Nicĭ maĭ cercarăm a ne spune
Cu vorbe vechiul nostru dor;
A noastre gîndurĭ de minune
Se 'nțelegeaŭ în limba lor...

Ce vorbe-ar fi putut să'nşire
Adîncul rost din ochiĭ tăĭ,
Din calda, umeda privire
Şi din surîsul tăŭ dintăĭ!...

Ş'acum, pe gîndurĭ, lîngă tine,
Cînd amuţesc ceasurĭ întregĭ,
Şi cînd te simt, frumos şi bine,
Cum mă priveştĭ şi mă'nţelegĭ,

Mă 'ntreb, de nu 'ĭ-o nebunie
Să cred că tu aĭ răsărit
In existenţa mea pustie, —
De nu visez că's fericit:

O frică de copil m'apucă,
Şi tremurînd te strîng la pĭept,
Să nu'mĭ disparĭ ca o nălucă,
Şi singur iar să mă deştept.

. . . .

. . . .

Aşa, apleacă-te spre mine,
Pe sînu'mĭ fruntea să ţi-o culcĭ;
Ca să te pot simţi maĭ bine,
Inchide'ţĭ ochiĭ calzĭ şi dulcĭ;

Căcĭ doar cînd îĭ sărut ferbinte,
Şi 'ţĭ simt mînuţa ta prin păr,
Imĭ luminează clar în minte,
Că eştĭ a mea într'adevăr! —

IN FERICIRE

II

Puteam să mă întunec stingher și fără parte,
Făr'a 'ndrăzni vr'o dată durerea să 'mĭ-o pun
In peritorul vuet al vorbelor deşarte:
Mĭ-aş fi 'necat în lacrimĭ—de tine 'n vecĭ departe—
Zadarnica'mĭ iubire, şi visul meŭ nebun.

Dar te-aĭ uĭtat la mine atît de 'nduioşată,
C'aĭ răscolit adîncul vieţiĭ mele 'ntregĭ,
Şi, ca dintr'o poveste trăită altă dată,

Fericitoare glasurĭ aŭ prins să mă străbată,
La gîndul plin de farmec că tu mă înţelegĭ.

Şi mĭ-am legat de pasu'ţĭ vieaţa mea trudită,
Te-am urmărit ca umbra, — m'aş fi tîrît pe brîncĭ
S'aud o vorbă dulce de gura ta rostită,
Să'mĭ răcoreştĭ vieaţa, atît de chinuită,
C'o umedă privire din ochiĭ tăĭ adîncĭ.

Azĭ eştĭ a mea, frumoasă şi sfîntă întrupare
A celeĭ maĭ iubite imaginĭ ce-am visat,
Şi 'n calea mea pustie, de miĭ de anĭ îmĭ pare
C'aĭ răsărit — şi, galeşĭ, topiţĭ de 'nduioşare,
Lăsînd asupră'mĭ ochiĭ, la tine m'aĭ chiămat...

Cu braţele întinse te-apropiĭ blînd de mine,
Şi capul, greŭ şi leneş la pĭeptul meŭ ţi-l culcĭ.
Infiorat de farmec, privind pĭerdut la tine,
Te ţin în braţe ceasurĭ uĭtate şi senine,—
Tu'mĭ spuĭ poveştĭ de-a tale ameţitor de dulcĭ, —

Şi simţĭ a mele gîndurĭ ferbinţĭ cum te 'nfăşoară,
Cum fioros te arde suflarea mea de foc, —
Şi, ca prin vis, vieaţa uşor ni se strecoară,
In fericirĭ de basme trăite-odineoară
Pe ţărmurĭ fermecate şi pline de noroc...

VECHILOR ATENEIŞTĬ

Aceĭ ce v'aţĭ legat vieaţa
De-un vis frumos şi fericit,
Pentru a căruĭ întrupare
Cu-atîta dragoste-aţĭ muncit,

Voĭ toţĭ, carĭ-aţĭ păzit cu cinste
Stindardul sfînt ce-aţĭ rìdicat,
Şi carĭ aţĭ pus întăĭa piatră
Acestuĭ strălucit palat,

Puteţĭ în adevăr fi mîndri
Şi fericiţĭ c'aţĭ izbutit:
A prins fiinţă visul vostru
De-acuma drumul e croit!...

Şi ce răsplată glorioasă!
In templul rîdicat de voĭ,
Sărbătorim un sfert de secol
Din lupta voastră de eroĭ!

De sigur a fost grea chemarea
Şi lungă cale-aţĭ străbătut:
Dar azĭ puteţĭ întinde mîna
Şi zice: «Iată ce-am făcut!»

Acestea 's luptele ce-aruncă
Lumină 'n calea tuturor,
Ş'acestea 's marile trofee
Ce onorează pe-un popor.

Aicea pururea vor curge
Isvoarele de gîndurĭ sfinte;
De-aicĭ va răsuna trivoga
Deşteptătoarelor cuvinte;

Şi roiul generos de tinerĭ,
Această gloată de recruţĭ,
Ce umplu golurile triste
Ale eroilor căzuţĭ,

Atîtea forţe risipite
S'or încălzi de-acelaşĭ dor,
Şi 'n larga tabăr'a vieţeĭ
Işĭ vor aduce jertfa lor,

Ş'or pune pace şi iubire
In inimile cari gem
Sub valurile de 'ntuneric
Ce 'mping la ură şi blestem;

Vor şterge vrajba dintre oamenĭ
Ş'or face traiul maĭ senin :
Aceasta'ĭ nobila chemare
A luptătorilor ce vin,

Ostaşĭ cu fruntea luminată
De raza unuĭ ideal,
Vibrînd de marea suferinţă
Şi de suspinul general.

Acum ţi's uşile deschise,
Ia-ţĭ locul viguros popor,
Ş'ascultă-ţĭ însetat profeţiĭ
Cu ochiĭ duşĭ în viitor;

De-aicea veĭ eşi maĭ mare,
Maĭ iubitor, maĭ solidar,
Căcĭ toate patimile sterpe
Vor adormi 'n acest altar,

In care veĭ veni din lupte
Vieaţa să ţi-o răcoreştĭ,
Şi 'n care pururea va arde
Făclia minţiĭ omeneştĭ.

ÎN ÎNTUNERIC

Pe-o prăpastie mă legăn
Atîrnat de-un fir de păr.
Mintea mea se zbate încă
Intre vis şi adevăr;

Dar mă 'nnec în întuneric,
Căutînd să mă 'nţeleg. —
Cum aş vrea de tot trecutul
Gîndurile să'mĭ desleg!

Nu-s nebun, căcĭ staŭ în casă
Liniştit, nimic nu sparg, —
Şi mi-ĭ dragă casa asta,
E-un mormînt curat şi larg,

Unde lucrurile mute
Ar avea atît de spus!...
O, a fost aicĭ vieaţă,
Dragoste... Unde s'a dus?

Nu-s nebun, — de şi văd bine
C'aş avea cuvînt să fiŭ.
Saŭ... Nu maĭ pricep nimica...
Poate sînt... şi nu mă ştiŭ.

Cine m'a strigat pe nume?
Niminea... Mi s'a părut...
Glasul cuĭ să mă maĭ cheme?
Umbra cuĭ s'o maĭ sărut?....

Dar ce tropot se aude?
E vr'un călăreț grăbit.
Drept în fața caseĭ mele
Călărețul s'a oprit!...

Vine moartea la fereastră,
Şi cu degetu-ĭ uscat
Bate 'n geam și mă deșteaptă...
Ah, de-ar fi adevărat!

UNDE NI SÎNT VISĂTORIĬ...?

Nu ştiŭ, e melancolia secoluluĭ care moare,
Umbra care ne înneacă la un asfinţit de soare,
Saŭ decepţia, durerea luptelor de maĭ nainte,
Doliul ce se exală de pe-atîtea marĭ morminte,
Respîndindu-se 'n vieaţă, ca o tristă moştenire,
Umple sufletele noastre de 'ntuneric şi măhnire,
Şi împrăştie în lume o misterioasă jale,
Parc'ar sta să bată oara stîngeriĭ universale;

Căcĭ mă 'ntreb, ce sînt aceste vaete nemîngîĭate,
Ce 'ĭ acest popor de spectri cu privirĭ întunecate,—

Chipurĭ palide de tinerĭ osteniţĭ pe nemuncite,
Triştĭ poeţĭ ce plîng şi cîntă suferinţĭ închipuite,
Inimĭ laşe, abătute, făr'a fi luptat vr'o dată,
Şi străine de-o simţire maĭ înaltă, maĭ curată!
Ce sînt braţele acestea slabe şi tremurătoare?
Ce's aceştĭ copiĭ de ceară—fructe istovite'n floare?...

Şi în bocetul atîtor suflete descurajate,
Cînd, bolnavĭ, suspină barziĭ pe-a lor lire discordate,
Şi cînd toţĭ, în cor funebru, înşiraţĭ la pragul muziĭ,
Işĭ ard mintea ca să spună c'aŭ pĭerdut orĭ-ce iluziĭ,
Blestemînd deşertul lumiĭ ş'al vieţiĭ, în neştire, —
Cînd îşĭ scaldă toţĭ în lăcrimĭ visul lor de nemu-
[rire, —
Tu, artist, stăpînitorul uneĭ limbĭ aşa divine,
Ce-aĭ putea să ne descoperĭ, ca un făcător de bine,
Orizonturĭ largĭ, ş'atîtea frumuseţĭ necunoscute,
Te maĭ simţĭ atras s'alunecĭ pe aceleaşĭ căĭ bătute,
Să'ţĭ adormĭ şi tu talentul cu-al disgustuluĭ narcotic,
Ca în propria ta zonă să te-arăţĭ străin, exotic?...

. . . .

Cum, cînd eştĭ aşa de tînăr, e o glorie a spune
C'aĭ îmbătrînit şi sila de vieaţă te răpune,
Că nimic pe lumea asta să te mişte nu maĭ poate,
Că te-aĭ sbuciumat zadarnic şi te-aĭ săturat de toate?

Ştiĭ tu încă ce'ĭ vieaţa? ş'aĭ avut tu cînd pătrunde,
Nu problemele eĭ vaste, încîlcite şi profunde,
Dar un tremurat de suflet, licărirea ta de-o clipă, —
Cînd atîtea'ţĭ schimbă vremea c'o bătae de aripă
In vertiginosul haos de priveliştĭ, ce te'nşală,
Sub imensa şi eterna armonie generală?...

Eştĭ de-abia în pragul lumeĭ. Ţi-ĭ aşa de sprinten [gîndul,
Cîte n'ar şti el să prindă în vieaţă aruncîndu'l!
Cîte frumuseţĭ ascunse vi s'arată numaĭ vouă,
Fericiţĭ poeţĭ: — natura, lumea pururea e nouă!
Pe subt ochiĭ tăĭ tablourĭ lunecă strălucitoare,
Glasurĭ, şi colorĭ, şi forme tu le laşĭ să se strecoare,
Legănînd a tale gîndurĭ adormite, ca pe-o apă,
Cînd atîtea adevărurĭ nerostite încă 'ţĭ scapă.

Ştiŭ. Am fost şi eŭ ca tine amăgit să cred că'n artă
Pot să trec la nemurire cu revolta mea deşartă;
Şi cu lăcrimĭ stoarse 'n silă — nu mi-aş maĭ aduce
[aminte —
Am bocit şi eŭ... nimicurĭ, ce'mĭ păreaŭ pe-atuncea
[sfinte !...

Dar, cînd m'am uĭtat în juru'mĭ ş'am văzut că e o
[boală,
Şi că toţĭ începătoriĭ, de abia scăpaţĭ din şcoală,
Ofilițĭ în floarea vîrsteĭ de-un disgust molipsitor,
Işĭ zădărnicesc puterea, focul tinereţiĭ lor,
Ca să legene'n silabe, pe tiparele găsite,
Desperărĭ de poruncealǎ şi durerĭ închipuite,
Cînd am înţeles c'aceasta e o modă care soarbe
Seva tinereţiĭ noastre, am zis gîndurilor oarbe,
Ce'şĭ rotiaŭ peste morminte sborul lor de liliecĭ,
Să s'abată, lăsînd morţiĭ în odihna lor de vecĭ,
Şi din florile vieţiĭ să aleagă şi s'adune
In neperitorul fagur adevăr şi înţelepciune!

Cîte nu's de scris pe lume ! Cîte drame mişcătoare
Nu se pierd nepovestite în năprasnica vîltoare

A torentelor vieţiĭ! Cîţĭ eroĭ, lipsiţĭ de slavă,
Nu dispar în lupta asta nesfîrşită şi grozavă!
Şi, sub vijelia soarteĭ, cîte inimĭ asuprite,
Cîţĭ martirĭ, pe cari vremea şi uĭtarea îĭ înghite!

Şi cînd lumea asta toată e o vecĭnică mişcare,
Unde cea maĭ mică forţă împlineşte o chiămare,
Şi cînd vezĭ pe-aĭ tăĭ cum sufăr, cum se sbuciumă [şi luptă
In campania aceasta mare şĭ neîntreruptă,
Tu, departe de primejdiĭ, razna ca un dezertor,
Să aruncĭ celor ce-aşteaptă de la tine-un ajutor,
Jalea şi descurajarea cînteculuĭ tăŭ amar,
Şi să'ţĭ cheltueştĭ puterea celuĭ maĭ de seamă dar,
Ca să'ĭ facĭ maĭ răĭ pe oamenĭ, şi maĭ scepticĭ şi maĭ [triştĭ?
Asta vi'ĭ chiămarea sfîntă de profeţĭ şi de artiştĭ?...

Unde ni's entuziaştiĭ, visătoriĭ, trubaduriĭ,
Să ne cînte rostul lumiĭ şi splendorile naturiĭ?
Unde ni's sămănătoriĭ generoaselor cuvinte,
Magiĭ ocrotiţĭ de stele, mergătoriĭ înainte,

Sub credinţile sfărmate şi sub pravilele şterse
Ingropînd vechia durere, cu-al lor cîntec să reverse
Peste inimile noastre mîngîere şi iubire, —
Şi cuvîntul lor profetic, inspirata lor privire,
Valurile de 'ntuneric despicîndu-le în două,
Splendidă 'naintea noastră să ne-arate-o lume nouă!

NEHOTĂRÎRE...

Ce proştĭ maĭ sîntem amîndoĭ!
Comorĭ de plăcerĭ dorm în noĭ,
Şi cum le-ar putea deştepta
O clipă din dragostea ta!
E oare-o virtute-a răbda?...
Cu zîmbetul tăŭ mă'nfiorĭ,
Stăpîna atîtor comorĭ:
Eŭ ştiŭ că mi-aĭ da, dac'aş cere, —
Tu ştiĭ c'aş primi, de mi-aĭ da, —
Şi totuşĭ răbdăm în tăcere,

Privind cum vieaţa se trece
Pustie, şi tristă, şi rece.

IN IULIU

Orașul doarme 'n mĭezul zileĭ
Mocnit sub arșița de vară;
Pustiĭ sînt străzile și mute —
Un cimitir într'o Sahară.
Iar noĭ, pîndind mișcarea vremeĭ
Pe călindarul din părete,
Cătăm la zilele de vară
Cum trec de goale și încete,
Și 'n aerul închis, ferbinte,
Ce 'l vezĭ cum tremură în soare,

Tînjim de dorul altor locurĭ
Ca nişte păserĭ călătoare!

Ce mîndru 'ĭ satu 'n care doarme
Copilăria mea 'ngropată...
Mi s'ar părea un vis, iubito,
Cu tine să'l maĭ văd odată.

Haĭdem, — cîmpiile ne aşteaptă
Cu florĭ şi cu covoare 'ntinse;
Sub straja dealurilor nalte
Dorm şesurĭ leneşe şi linse
Ca netezişul uneĭ ape.
Şi lanurĭ lungĭ de grîne coapte
Sclipesc ca aurul în soare.
Domneşte-o linişte de noapte
Peste 'ntunericurĭ de codrŭ:
Copaciĭ somnoroşĭ ne chĭamă,
S'acopere iubirea noastră
Sub parfumata lor maramă.
Acolo 's visurĭ fericite,
Răcoare şi singurătate;

Culcați sub strășini largi de ramuri,
In adîncimi întunecate,
Vom asculta orga pădurii—
Foșnitul frunzelor în vînt;
Vieața, gîndurile noastre
Ni s'or părea un basmu sfînt!

. . . .

TACTICA...

— «... De ce-mĭ staĭ pururea în cale,
Cu-acelaşĭ aer trist, pĭerdut ?
Ce vînt vrăjmaş te-a abătut
Şi de aĭ tăĭ te-a rătăcit?
I-atîta 'ntunecată jale
In tremurul priviriĭ tale,
Şi parĭ aşa de ostenit!...»

— «Peste vieaţa mea pustie,
Svîrlită 'n vijeliĭ pe vecĭ,
Ce milă te-a cuprins să-ţĭ plecĭ,

Copilă, ochiĭ tăĭ frumoşĭ?
E o cumplită nebunie
In taĭna care mă sfîşie...
Nu te 'ncerca s'o maĭ descoşĭ.

Pe mine-o ne 'ndurată soartă
De-a pururea m'a prigonit,
Şi niminea nu m'a iubit.
E noapte 'n juru'mĭ şi pustiŭ,
Şi nu ştiŭ ce blestem mă poartă
Pe-o lume sarbădă şi moartă,
In care n'am cerut să fiŭ!...»

Vezĭ, tînărul ştiuse bine
Cum s'o aducă din cuvînt...
Plecîndu-şĭ ochiĭ în pămînt
C'un lung suspin tremurător,
El aştepta... «O simt cum vine:
Un pas e între ea şi mine...
Cît e 'ntre milă şi amor».

*
* *

Copila... 'nvinsă... 'nduĭoşată,
La pĭept iĭ cade suspinînd,
Căcĭ glasul luĭ, atît de blînd,
A fost un cîntec fermecat.
De-asupra lor luna s'arată
Frumoasă, ca nealtădată...
Ce taĭnă mare s'a 'ntîmplat?

Un semn, o vrajă, o poruncă...
A fost ceva nepriceput;
O vecĭnicie 'ntr'un minut,
Căcĭ timpul s'a oprit din sbor;
Şi pe cînd eĭ s'afundă 'n luncă,
Din umbră Mefisto le-aruncă,
Un hohot lung pe urma lor.

ICOANE ŞTERSE

Privesc de la fereastră gìnditor,
Cum soarele se lasă'n asfinţit,
De-asupra luĭ chenarul unuĭ nor
Cu aur şi rubin pare tivit.

Albastrul ceruluĭ acolo-ĭ şters;
Din nor bizare forme se desfac…
Cum le-aş aşterne 'n ritmul unuĭ vers!
Dar se topesc… Acum, parcă-ĭ un drac,

In haină de argint înfășurat,
Stă drept și ține 'n mînă un stindard.
Acu-ĭ un urs... dar iată... s'a schimbat...
I-un popă — pletele 'ncîlcite-ĭ ard.
O clipă-l văd cu brațele în sus,
Dar flacările lacome-l cuprind, —
Un nor de praf se 'nalță la apus,
Incet a nopțiĭ umbre se întind...

In pacea asta sfîntă din amurg
Ce trist lucesc a ceruluĭ făcliĭ !
Iar clipele vieții mele curg
Din ce în ce maĭ recĭ și maĭ pustiĭ.

POCĂINŢA

Daniil, bătrînul stareţ,
Şade 'n jeţu-ĭ, răsturnat,
Chipul luĭ îmbracă umbra
Gîndurilor ce-l străbat, —

Şi cum stă, în rasa-ĭ lungă,
Cuvios şi neclintit, —
In tăcerea asta sfîntă,
Aĭ jura că-ĭ zugrăvit...

Numaĭ dreapta luĭ, a lene
Răzemată pe spătar,
Cum ar bate tactul vremiĭ,
Se clinteşte 'ncet şi rar :

Printre degetele-ĭ slabe,
Ţăcănind cad somnoros,
Din şiragul de mătăniĭ,
Boabele de chiparos,

Şi, în ritmul lor, trec umbre —
Amintirĭ din vremurĭ vechĭ, —
Glasurĭ, vuete de clopot
Iĭ răsună în urechĭ.

Şi ce haos, ce amestec
De vedeniĭ şi 'ntîmplărĭ!
Se frămînt-o lume 'n minte-ĭ
Ca 'n adîncul uneĭ mărĭ :

Chiote de veselie,
Ţupăelĭ de oamenĭ beţĭ —
Strĭcăciunea şi desfrîul
Uneĭ lacome vieţĭ;

Inhăĭtărĭ de craĭ dezmeticĭ,
Trupurĭ goale de femeĭ,
Ce-aŭ hulit pe născătoarea
Ş'aŭ scuĭpat în faţa eĭ;

Gemete şi chipurĭ slabe
De călugărĭ chinuiţĭ;
Aur stors din suferinţa
Celor proştĭ şi umiliţĭ;

Răfuelĭ cu Economul:
«Gherasime, răŭ te porţĭ!
Unde-ĭ partea mea din mese
Şi din leafa celor morţĭ?

Mie nu'mĭ plac hrăpitoriĭ...
Ce-ţĭ facĭ cruce? Nu ştiŭ eŭ, —
Vinde sfintele odoare
Şi plăteşte-mĭ ce-ĭ al meŭ...»

*
* *

Dar ce gurĭ de foc se cască!
Vaĭ, gheena s'a deschis...
Daniile, ia-ţĭ ceaslovul
Şi maĭ zi un paraclis!

Slăbănog, îngenuchiază
Şi, cu mîĭnile la piept,
Cată 'nfricoşat la slava
Celuĭ milostiv şi drept:

«Doamne, gura 'mĭ păcătoasă
Nu 'ndrăzneşte-a te ruga, —
Ca un făcător de rele
Tremur înaintea ta.

Intinat îmĭ este trupul,
Sufletul nelegiuit;
Şi cu gìndul, şi cu vorba,
Şi cu fapta am greşit.

Insă mila ta e mare,
Eştĭ a toate iertător...
Nu lăsa în rătăcire
Şi în stricăciunĭ să mor.

Ci cu duhul gurĭĭ tale
Suflă, să mă izbăveştĭ,
Lămurindu-mĭ trupul, mintea,
De 'ntinările lumeştĭ.

Ştiutorule de inimĭ,
Ia aminte spre cel răŭ;
Tinde-mĭ mìna nevăzută
Dintru sfînt lăcaşul tăŭ,

Şi mă smulge, ca pe vameş,
Din cumplitul meŭ păcat
Căcĭ la tine mîntuirea
Şi limanul meŭ îl cat!...»

*
* *

Tremură bătrînul stareţ
Şi, cu faţa la pămînt,
Stă în taină şi cerşeşte
Indurarea celuĭ sfînt.

. . . .

Daniile, Daniile,
Mult aĭ rîs ş'aĭ huzurit
Unde-ĭ rumăna Glafira
Să te vad'aşa smerit!

DIN DEPARTARE

M'am regăsit. Ce dor mĭ-era de mine —
Copilul visător de altă dată!
Mă simt plutind — privirea mea 'nsetată
Se pĭerde 'n orizonturĭ largĭ, senine.

De-acum, ispititorĭ în van maĭ cată
Vicleniĭ ochĭ... ĭĭ știŭ atît de bine!
O, nu maĭ tremur cînd mă uĭt la tine,
Și azĭ te iert, căcĭ rana-ĭ vindecată.

Iar visul tăŭ — ca pînza Penelopiĭ —
Se ţese ziua, noaptea se distramă...
Noian de întuneric ne desparte!

Zădarnic zîmbitoare te apropiĭ,
Şi glasul tăŭ tremurător mă chĭamă —
Tot maĭ străină'mĭ eştĭ — tot maĭ departe...

SFÎRŞIT

TABLA DE MATERIE

25/40

